

Conference, Adelaide, Australia. 2013. URL : <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED603254.pdf>.

2. Iffah, J. D. N., Sutawidjaja, A., Sa'dijah, C., & Subanji. Using Valsiner's zone theory for identifying the forms of students' pseudo responses in mathematics teaching process. *Educational Research and Reviews*. 2017. 12(15). 744-753.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-490-3-67>

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ЖИТТЄТВОРЧОСТІ: НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ТА ОСОБИСТА ГІДНІСТЬ

Влад М. В.

*магістр богослів'я,
викладач української мови та літератури
Чернівецький професійний будівельний ліцей
м. Чернівці, Україна*

Нині відбувається становлення української школи – школи життєвої компетенції, яка засновується на нових/старих концептуальних засадах, передусім ідеях життєтворчості особистості. Йдеться про християнина-громадянина який усвідомлює себе мешканцем планети Земля, частиною вселенського людства і водночас українцем/українкою. Світова спільнота сповідує загальнолюдські цінності, які засновані на двох головних підвалинах: національній ідентичності та особистій гідності. Саме тому плекання Дитини як суб'єкта життя стають альфою і омегою християнської виховної концепції, яка пропонує пізнавати себе, набувати життєву компетенцію щоб жити у соціумі.

«Хто ми? Нарід чи чернь? Нація чи маса?... Організована, свідомо, вигранена збірна одиниця чи юрба без'язиких і безликих постатей?.. Бачимо явища, бачимо обличчя, чуємо мову, оцінюємо вчинки і з потрясаючим душою жалем стверджуємо, що величезна маса живих людиноподібних істот 1941 року по народженні Христа не розуміє і не усвідомлює в собі двох дуже важливих і основних первнів (елементів): людську гідність і національну свідомість» [7, с. 1]. Слова Уласа Самчука не втратили своєї актуальності, на жаль, адже ми продовжуємо навчати і виховувати так, як це було прийнято сто років тому. Нинішній час українства – наслідок планомірного тоталітарного розділення. З науки Ісуса Христа відомо, що *«кожне царство поділене супроти себе, запустіє»* [1, с. 1201]. Видається, що деструкція розуму чітко кимось спланована: весь світ навчає своїх дітей

читати синтетико-аналітичним методом, а ми продовжуємо навчати аналітико-синтетичним [4]. Саме тому ми і наші учні складаємо нечитаючу націю планети. Проте український письменник-десидент пропонує і логічний вихід з «безвихідної» ситуації: «Почувати себе людиною, почувати себе тим, як ще колись казали, першим творінням Найбільшого Творця, почувати себе свідомим у всіх своїх вчинках та поступованнях – ось основна заповідь людини-європейця. Зламати цю заповідь – значить зламати самих себе, це значить втратити основний стрижень буття, це значить перекреслити своє моральне обличчя... Тому – не все одно, хто як говорить, яким богом молитися, які книжки читає» [7, с. 1].

Нестор-літописець подає нам історичну довідку: «Бо коли слов'яни [вже] жили охрищеними, то князі їхні – Ростислав, і Святополк, і Коцел – послали [послів] до цесаря Михайла, кажучи: «Земля наша охрищена, а нема в нас учителя, який би нас учив, і повчав, і витолкував Святії Книги. Не розумієм бо ми ні грецької мови, ні латинської. Ті ж нас учать так, а інші – інак, тому-то не розуміємо ми написання букв, ані значення їх. Пришліть-но нам учителів, які можуть нам розказати [про] книжні слова і їх суть» [6, с. 9]. «Коли ж ці оба прийшли, [то] почали вони створювати письмена азбуковні слов'янські і переклали Апостол і Євангеліє. І раді були слов'яни, що почули [слова] про велич Божу своєю мовою. А після цього переклали вони Псалтир, і Октаїх, і інші книги» [6, с. 10].

Євангеліє через Матвія пише, що треба «іти і навчити всі народи» [1, с. 1231]. Давні українці прочитали, пішли і навчили північного сусіда: принесли їм письмо, Слово Боже і там, на теренах сучасної московії, на болотах, народився «великій русській язик» як варіант української мови та одна з гілок християнства – православ'я. «Право слов'ян» як право славити язичницьких богів. Язичництво в українській культурі – це красиво: Велес, Лада, Ра. До речі «Ра» – бог Сонця, є і в назві «УкРАїна». Язичництво у позитиві – це сходинка до християнства, бо воно вказує на Ісуса Христа. Але московити пішли у протилежному напрямку, туди, де язичництво перероджується у поганство через людські жертвоприношення. Вони вже принесли у жертву мільйони ні в чому не повинних українців і приносять далі, якщо ми не припинимо своє манкуртське існування в лоні так званої «русської православної церкви» з її нині вже мертвою «церковно-слов'янською». Реалії сьогодення, реалії війни визначили наші національні пріоритети: ми на стороні Світла.

Варіативна частина програми містить предмет «Християнська етика», який викладається за письмовими заявами батьків, згідно статті 35 Конституції України. Проте противники теж цитують цю статтю, аргументуючи відмову відділенням Церкви від держави, [3, с. 39] і від школи, (до речі «схола» від «схоластика»). Дивне трактування дивних невігласів.

Яскравим прикладом національної ідентичності є служіння Богдана Гаврилишина. У своїх спогадах він висвітлює і другий ключовий аспект

життєтворчості – людську гідність: «Шептицький саме перебував у літній резиденції в сусідньому селі Підпото, і нам надзвичайно поталанило відвідати його. Він поблагословив кожного з нас, сказав кілька слів і пильно подивився у вічі. Мені здалося, наче він справді побачив мою душу, хоча в його очах світилася лише доброта. Пізніше в житті я зустрічав видатних особистостей, але дуже мало людей наблизилося до цього старого чоловіка з довгою білою бородою, прикутого до інвалідного візка, та водночас справжнього гіганта духу» [2, с. 22]. Йдеться тут про спосіб життя, спосіб мислення, спосіб світотворення.

І ще один приклад життєтворчості Шимона Переса: «Із темряви того сховку я просив Бога пробачити грішникам і змилюватися над кожною людиною, бо ж Він Сам посіяв зерна слабкості. За Його образом і через Його вчення я вже дитиною ставав дуже набожним, набагато більше за моїх батьків» [5, с. 5]. Набожність, висока мораль, співчуття завжди залишатимуться найголовнішими принципами співіснування на планеті Земля. Принцип або начало (лат. *principium*, грецьке. *αρχή*) – це правило, яким керуються, обираючи стиль своєї поведінки а також оцінюючи оточуючу дійсність. Принципи, зазвичай, не мають кількісного вираження, вони більш схожі на деякі вказівки, якими мають керуватися люди для досягнення потрібних їм результатів. Основною ознакою принципу є нуменальність його природи; принцип сам собою, у своїй власній сутності, знаходиться за межами ланцюга причин і наслідків; він є самостійною субстанцією, частинною реальністю, яка не може бути ні з чого виведеною, яка сама собою має буття, частинний аспект Космічного Буття.

Отож, в умовах існування невизначеності щодо характеру і змісту моральних цінностей, ряд українських учених вважають, що християнські цінності – це ті засади, які порятують українську націю. Християнський підхід ґрунтується на вірі в Бога як Абсолюту Добра. Поняття Бога зрозуміле, доступне і прийнятне всім людям планети Земля. Ця стратегія визнає гріховну слабкість людини і ставить собі за мету зробити її морально досконалішою. Головним предметом уваги є розвиток сумління людини, що застерігає її від зла, вказує на вчинений проступок щодо моралі, який трактується як гріх. Зразком у цій стратегії є людина, яка служить Богові й Батьківщині й у своїй діяльності вічно прагне до добра на Землі й відповідно визначає свої вчинки. Традиційний християнський підхід пов'язаний з українською ментальністю, ґрунтується на глибоких народних традиціях, а також є частиною національної та демократичної спадщини. Окрім того, новий/старий соціальний ідеал на християнських цінностях передбачає формування особистості, яка могла б морально поводитись в умовах демократії та свободи, здатної до самоконтролю та самообмеження і жити згідно з існуючими в суспільстві цінностями.

Література:

1. Біблія або Книги Святого Письма Старого і Нового Заповіту із мови давньоєврейської й грецької наново перекладена 988-1988. Ювілейне видання з нагоди тисячоліття християнства в Україні. Переклад І. Огієнко. 1523 с.
2. Гаврилишин Богдан. Залишаюся українцем Львів: «Видавництво Старого Лева», 2021. 320 с.
3. Конституція України: подарункове видання / упоряд.: Л.І. Бірюк, Н.І. Адамчик, Є.Г. Кудлай [та ін.]. Київ: ВАІТЕ, 2021. 324 с.
4. Методика викладання української мови. Навчальний посібник / за редакцією доктора філологічних наук професора С. І. Дорошенка. 2-е видання, перероблене і доповнене. Київ: «Вища школа», 1992. 396 с.
5. Перес Шимон. Дрібних мрій не буває. Про сміливість, уяву та становлення сучасного Ізраїлю <https://knigogo.top/chitati-online/dribnyh-mrij-ne-buvaye/>
6. Повість врем'яних літ: Літопис (За Іпатським списком) / Пер. з давньоруської, післяслово, коментарі В. В. Яременка. Київ: Радянський письменник, 1990. 558 с.
7. Улас Самчук Нарід чи чернь? 1941 // Часопис «Українське слово», ч. 53 (53) від 9 листопада 1941. Київ. 4 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-490-3-68>

АДАПТАЦІЙНІ ДІЇ СЬОГОДЕННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Горицька О. В.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри романо-германської філології та методики
викладання іноземних мов
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Рожельюк І. Я.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри романо-германської філології
та методики викладання іноземних мов
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Положенням статті 26 Загальної декларації з прав людини 1948 року гарантується кожному право на освіту. Більше того, передбачено, що «освіта повинна бути однаково доступною для всіх на основі здібностей